

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

΄Ωρα 18.15' ανέρχεται στην Έδρα ο Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων κ. Απόστολος Κακλαμάνης.

(Ζωηρά χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Αγαπητοί φίλοι και φίλες, έφηβοι βουλευτές της Β' Συνόδου της Βουλής των Εφήβων, εκ μέρους όλων των μελών της Βουλής των Ελλήνων εκφράζοντας τις σκέψεις και τα συναισθήματα ολόκληρου του Ελληνικού Λαού, σας καλωσορίζουμε εδώ στην καρδιά της Δημοκρατίας μας.

Καλωσορίζουμε την Β' Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων στην οποία όλοι και όλες εσείς εκπροσωπείτε συμβολικά τα όπου γης ελληνικά νιάτα και μαζί τις ελπίδες και τις προσδοκίες του Ελληνικού Έθνους για ένα καλύτερο και ασφαλέστερο μέλλον.

Καλωσορίζουμε ιδιαίτερα τους βουλευτές, τέκνα του Απόδημου Ελληνισμού, που ζει και παλεύει καθημερινά σε κάθε γωνιά της γης να διατηρήσει τη γλώσσα και την πολιτισμική του ταυτότητα σε συνθήκες δύσκολες και συχνά εχθρικές.

Ιδιαίτερα όλοι μας ας καλωσορίσουμε τους έφηβους βουλευτές της μαρτυρικής μας Κύπρου, που εκπροσωπούν εδώ την περίφρανη, την αδούλωτη νεολαία και της ελεύθερης και της κατεχόμενης –αυτό να μην το ξεχνάμε ποτέ– Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πέραν το καλοκαίρι, όσοι μιλούν με απαξία για την πίστη των νέων στην πατρίδα και την ελευθερία, πήραν ένα συγκλονιστικό μάθημα στα ματοβαμμένα χώματα της Δερύνειας. Ήταν η θυσία του Τάσου Ισαάκ και του Σολωμού Σολωμού.

(Ζωηρά χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

Αυτή η πιο νωπή θυσία ας καθοδηγεί τα νιάτα της Κύπρου και όλους εμάς στο νέο κύκλο των αγώνων για την ελευθερία, την ανεξαρτησία και την εδαφική ακεραιότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Φίλες και φίλοι, έφηβοι βουλευτές, όταν ξεκινήσαμε πέραν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Βουλή των Εφήβων» αρκετοί είδαν στην αρχή με επιφύλαξη, μερικοί ακόμα και με έκπληξη, το χώρο του Κοινοβουλίου να κατακλύζεται από τα νιάτα, τα νιάτα που πολλές φορές μας ξενίζουν με τους κώδικες της δικής τους εμφάνισης ή ομιλίας, ίσως γιατί έχουμε ξεχάσει τους δικούς μας κώδικες των νεανικών μας χρόνων. Μας ξενίζουν τα νιάτα που τόσο όμως άστοχα και άδικα κατηγορούνται συχνά ότι βρίσκονται μακριά από τις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις, ότι παρακολουθούν αδιάφορα δήθεν και αιμέτοχα τη διαμόρφωση του κόσμου γύρω τους, χωρίς καμιά διάθεση για συμμετοχή.

Η κατάληξη όμως των εργασιών της περσινής Συνόδου διέψευσε αυτές τις αντιλήψεις με τον πιο πανηγυρικό τρόπο. Τα στοιχεία που αναδείχθηκαν ήταν ακριβώς η διάθεση των νέων για συμμετοχή, η κριτική σκέψη και η κατάθεση προτάσεων, προτάσεων που χαρακτηρίζονται για τη σοβαρότητα και την ωριμότητά τους, αλλά και για εκείνα ακριβώς τα στοιχεία που διακρίνουν κάθε νέα γενιά: την αμφισβήτηση, το ριζοσπαστισμό, την κριτική προσέγγιση και πάνω από όλα την αισιοδοξία για το μέλλον.

Η σημερινή όμως ημέρα είναι ίσως σημαντικότερη από την περσινή. Πέραν την πρώτη φορά. Θα μπορούσε να μην είχε συνέχεια. Χάρη στους συμμαθητές σας, τους εφήβους βουλευτές της περσινής Συνόδου έχουμε τη σημερινή συνέχεια. Η Βουλή των Εφήβων γίνεται πια θεσμός και κανείς στο μέλλον δεν θα

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ «ΕΦΗΒΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ»

σκεφθεί ότι μπορεί να διακοπεί η συνέχεια της παρουσίας της νέας γενιάς σ' αυτόν εδώ τον ιερό χώρο για να εκφρασθεί ελεύθερα, να ασκήσει κριτική, να προτείνει λύσεις, να διατυπώσει τις ιδέες και τις ελπίδες της.

Αυτό λοιπόν κατέστη δυνατόν και θα καθίσταται δυνατόν και στο μέλλον. Γιατί εσείς και οι χιλιάδες των συνομηλίκων σας ανταποκριθήκατε στην πρόσκληση της Βουλής των Ελλήνων. Μοιραστήκατε μαζί μας αυτό το όνειρο. Πιστέψατε στην καθαρότητα των προθέσεών μας και αφήσατε σε άλλους τις φθηνές και εύκολες, λαϊκίστικες, ερμηνείες του λόγου που εκφέρατε πέραν της εδώ και της όλης παρουσίας σας σ' αυτήν την Αίθουσα.

Μαζί με τους άλλους συμμαθητές και συμμαθήτριές σας θελήσατε να καταθέσετε τη δική σας προσωπική πρόταση για τον τόπο σας, τη χώρα σας, τον κόσμο. Πρόταση αυθεντική, άμεση, αδιαμεσολάβητη, με ήθος και ποιότητα, με λόγο ώριμο και υπεύθυνο, δημιουργικό, κριτικό και τεκμηριωμένο, με πλούτο συναισθήματος, αλλά και στοχασμού.

Για όλα αυτά, φίλες και φίλοι, αισθάνομαι την ανάγκη, ως Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, αλλά και ως πολίτης και ως πατέρας να σας εκφράσω τη βαθειά μου συγκίνηση και ευγνωμοσύνη. Πάνω απ' όλα αποδεικνύετε ότι η ελληνική νεολαία όχι μόνο επιθυμεί αλλά γνωρίζει να συμμετέχει στα κοινά, με ωριμότητα και δυναμισμό, με γνώση και φαντασία, με ειλικρίνεια και εντιμότητα, με προτάσεις πρωτότυπες, συγκεκριμένες, ρεαλιστικές και φυσικά με όραμα ελπιδοφόρο.

Όλα αυτά δεν είναι σκέψεις δικές μου. Είναι ό,τι προκύπτει από τα δικά σας κείμενα και των χιλιάδων συμμαθητών σας που πήραν μέρος φέτος σε αυτήν τη διαδικασία. Εγώ απλώς αποδελτιώνω συνοπτικά αυτήν σας τη συνολική έκφραση και παρουσία.

Στον ιερό αυτό χώρο τις επόμενες ημέρες θα είσαστε εσείς οι μοναδικοί πρωταγωνιστές. Αποκλειστικοί κάτοχοι του προνομίου που μόνο ο θεσμός του Κοινοβουλίου μπορεί στη γηγενότερη και αυθεντικότερη μορφή του να προσφέρει. Είναι το προνόμιο της σύνθεσης των ιδεών και των αντιπαραθέσεων του ατομικού και του συλλογικού συμφέροντος, του δημόσιου και του ιδιωτικού.

Σας παραχωρούμε λοιπόν τα έδρανα αυτά με ανυπόκριτη εμπιστοσύνη, επιζητώντας την κριτική σας, γιατί την χρειαζόμαστε. Γιατί ξέρουμε ότι θα είναι ανεπιτήδευτη, χωρίς προσωπεία και δεν θα εξυπηρετεί καμία σκοπιμότητα, όπως συμβαίνει πολλές φορές με την κριτική που απευθύνεται από ορισμένα μέσα μαζικής ενημέρωσης, γενικώς και αισιότως άμεσα εναντίον του πολιτικού κόσμου, έμμεσα, αφού δεν εξαπομικεύεται, κατά των κοινοβουλευτικών θεσμών.

Πιστεύουμε, άλλωστε, ότι αυτή η στάση είναι που ταιριάζει στην ηλικία σας και γιατί εν τέλει ο λόγος της νεολαίας, αξίζει να ακούγεται από αυτό το ύψιστο βήμα της δημοκρατίας.

Να είσθε βέβαιοι, φίλες και φίλοι, ότι αισθανόμαστε τις αγωνίες και τις ανησυχίες σας. Γι' αυτό, στη δική μας γενιά κοστίζει διπλά το γεγονός ότι συχνά σας απογοητεύουμε. Έχουμε όμως ανάγκη από την κατανόησή σας. Μην ξεχνάτε ότι η γενιά μας, η γενιά των γονιών σας, μεγάλωσε σε δύσκολα χρόνια, χρόνια στέρησης, πολέμου, βίας και καταπίεσης. Αυτά είναι τα ελαφρυντικά μας.

Παρόλα αυτά φαίνεται πως είναι πιο δύσκολο σήμερα να είναι κανείς νέος. Τα προβλήματά σας είναι πιο σύνθετα και δυσεπίλυτα από αυτά του χθες. Η ανεργία –δεν έχετε ακόμα αντιμετωπίσει το φάσμα της– το AIDS, τα ναρκωτικά –εύχομαι να μη σας αγγίξουν– η μόλυνση του περιβάλλοντος, η έλλειψη ελεύθερου χρόνου σας αυξάνουν το άγχος και την αβεβαιότητά σας για το αύριο.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Μπροστά σ' αυτά τα προβλήματα τα μεγάλα λόγια σας αφήνουν, δικαίως, αδιάφορους. Σας συγκινούν όμως οι μεγάλες και διαχρονικές πανανθρώπινες αξίες. Πιστεύετε στην ελευθερία, τη δικαιοσύνη, την ισότητα. Απαιτείτε αναγνώριση και κατανόηση. Θέλετε να ορίζετε εσείς τις τύχες σας, όπως ταιριάζει σε κάθε έλλογο ον. Δεν αρνείσθε τη δική μας συνδρομή. Αντιθέτως, ζητάτε από τους ενήλικες διάλογο, αλλά ειλικρινή διάλογο και όχι τη στερεότυπη ποδηγεσία και χειραγώγηση. Την υποστήριξη των πρωτοβουλιών σας και όχι έτοιμες λύσεις χωρίς το δικό σας προβληματισμό, χωρίς δηλαδή τη δική σας συμμετοχή για οτιδήποτε αφορά εσάς και το μέλλον σας.

Αρνείσθε τη «ζούγκλα», που προπαγανδίζεται με μύρια όσα μέσα σήμερα, του «καθένας για τον εαυτό του», «μην κοιτάζεις δύπλα σου», «προχώρα μπροστά και ας πατήσεις επί πτωμάτων» κ.ο.κ. Η σημερινή νεολαία ξέρουμε καλά ότι αρνείται αυτήν την κοινωνική ζούγκλα. Αντιστέκεται σε όσους επιμένουν να επιβάλλουν τις τόσο άκρατες ατομικιστικές αντιλήψεις τους. Αποδοκιμάζει την αντιληφή της πάση θυσία επιτυχίας, έστω και μέσω της συντριβής των άλλων. Ξέρουμε καλά, γιατί δεν έχει αποξηρανθεί η καρδιά σας, ότι συχνά και όταν κερδίζετε μία μάχη της ζωής, πληγώνεσθε, όταν γύρω σας βλέπετε την απογοήτευση, την παραίτηση, αυτών που «απέτυχαν».

Στέκομαι σ' αυτό το ζήτημα γιατί αυτές τις ημέρες είχαμε τέτοια δείγματα απογοήτευσης και παραίτησης νέων ανθρώπων, ακόμα κι από τη ζωή, στο όνομα μιας «αποτυχίας». Είμαι βέβαιος ότι εσείς θα νιώσετε πιο βαθειά μέσα στην καρδιά σας το δράμα που κάποιοι άλλοι «λειτουργοί» των ΜΜΕ το είδαν ως ευκαιρία επαύξησης της τηλεθέασης και της ακροαματικότητας της, δηλαδή ευκαιρία για περισσότερη εμπορευματοποίηση ιδανικών και αρχών, της χαράς αλλά και της λύπης και του ανθρώπινου πόνου.

Σας ενοχλεί η κακοποίηση της γλώσσας μας και αξιώνετε καλύτερη παιδεία. Αντιστέκεστε στην αλλοίωση και στην αγνόηση της εθνικής πολιτιστικής μας παράδοσης.

Σας συνεγέρει η αξία της ενότητας των Πανελλήνων. Αυτή την ενότητα βλέπετε ως το πιο δυνατό όπλο απέναντι στις άφορους απειλές εναντίον της εθνικής μας κυριαρχίας, της ειρήνης, της σταθερότητας και της γαλήνης, σ' αυτήν την περιοχή του κόσμου, και της αδελφοσύνης των λαών της που δεν έχουν τίποτε να μοιράσουν ανάμεσά τους. Δεν τρομάζετε μπροστά στους όποιους κινδύνους και είσθε έτοιμοι, όπως ήταν έτοιμη κάθε νέα γενιά για θυσίες, αν χρειαστεί.

Σας εξοργίζει η πρόταξη των οικονομικών συμφερόντων των ισχυρών του πλανήτη μας απέναντι σ' έναν κόσμο δισεκατομμυρίων ανθρώπων, που ζει κάτω από το όριο της φτώχειας. Και φυσικά, σε ό,τι αφορά τη χώρα μας σας εξοργίζει η πρόταξη των διαφόρων στρατηγικών και οικονομικών τους συμφερόντων στην περιοχή εις βάρος των εθνικών μας δικαιών.

Αισθάνεσθε πολίτες της Ενωμένης Ευρώπης, μιάς Ευρώπης που το μέλλον της δε θα το καθορίζουν οι τεχνοκράτες, ή οι τραπεζίτες, αλλά οι λαοί της με βάση τα πραγματικά τους συμφέροντα και το κοινό τους μέλλον. Ταυτοχρόνως αισθάνεσθε, πιστεύω, και ταυτοχρόνως αισθάνεσθε, πιστεύω, και πολίτες της οικουμένης με σεβασμό στη διαφορετικότητα και την εθνική ταυτότητα κάθε λαού. Σας ενοχλεί η δυστυχία του τρίτου κόσμου και η ψυχή σας σίγουρα δεν συμβιβάζεται με τις φυλετικές και κοινωνικές διακρίσεις, την ξενοφοβία και όλα τα άλλα αρνητικά φαινόμενα που κάνουν σιγά-σιγά την εμφάνισή τους και στο δικό μας τόπο.

Η νεολαία είναι η πρώτη δύναμη που θα διαφυλάξει το λαό μας από τα απάνθρωπα αυτά φαινόμενα.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ «ΕΦΗΒΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ»

Προσβλέπετε σε μία Δημοκρατία όχι μόνο οικονομική, αλλά βαθύτατα πολιτική και κοινωνική. Σε μια υγιή εθνική οικονομία με σωστή δομή και προγραμματισμό που αφήνουν περιθώρια στον υγιή επίσης ανταγωνισμό της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Στηλιτεύετε ασφαλώς την κοινωνία του επιφανειακού ευδαιμονισμού και του άκρατου καταναλωτισμού στην οποία από διάφορες πλευρές εξωθείσθε καθημερινά. Αντιστέκετε και απαιτείτε περισσότερη κοινωνική δικαιοσύνη και ίσες ευκαιρίες, ώστε τα αγαθά της ζωής να τα απολαμβάνουν όλοι οι άνθρωποι.

Σας τρομάζει η αισιοδοσία της ιδιοκτησίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ιδιαίτερα των τηλεοπτικών, και αξιώνετε από την Πολιτεία, αντί «να νίπτει τας χείρας» της μπροστά στον εκχυδαΐσμο και την εμπορική καπηλεία των πάντων, πλήρη διαφάνεια και κανόνες δεοντολογίας στη λειτουργία τους. Ζητάτε από τους δημοσιογράφους να αντισταθούν ως εργαζόμενοι και πνευματικοί άνθρωποι, να επιβάλουν στους εργοδότες τους συνεπικουρούμενοι από την κοινωνία, που οφείλει να εξεγερθεί, περισσότερο σεβασμό στη νοημοσύνη και στον ψυχισμό του ελληνικού λαού, περισσότερο σεβασμό στους νέους ανθρώπους, σε όλους τους συνανθρώπους μας, ιδιαίτερα στις δύσκολες ώρες του πόνου και της απογοητεύσεώς τους από τη ζωή.

Αγαπητοί μου φίλοι και φίλες ή μάλλον, φίλες και φίλοι –αν θα θέλα να είμαι πιο δίκαιος, αφού είστε περισσότεροι τα κορίτσια από τ' αγόρια– εμείς οι μεγαλύτεροι δεν μπορούμε απέναντι σας να ισχυριστούμε ότι οι δικές μας επιλογές για την πορεία αυτού του τόπου ήταν πάντα οι καλύτερες. Οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι πολλές φορές σφάλλουμε και μάλιστα κατά τέτοιον τρόπο, ώστε οι συνέπειες των δικών μας σφαλμάτων να δυσκολεύουν την δική σας ζωή.

Και δεν είναι δικαιολογία ότι τα λάθη των πριν από εμάς δυσκόλεψαν πολύ την δική μας πορεία στην ζωή. Αντιθέτως, αυτό το γεγονός θα έπρεπε να μας κάνει περισσότερο προσεκτικούς. Όπως ελπίζω ότι θα είστε εσείς όταν θα έρθει η ώρα να έχετε στα χέρια σας την ευθύνη ή να έχετε ένα μεγαλύτερο ποσοστό ευθύνης για την τύχη και την πορεία αυτού του τόπου.

Δεν σας κρύβω ότι όταν οι ειδικοί ή οι εμφανιζόμενοι ως ειδικοί –εδώ τα πράγματα με τις δημοσκοπήσεις, όπως ξέρουμε, είναι αρκετά μπερδεμένα– μας πληροφορούν για λογαριασμό σας ότι ένα μεγάλο μέρος της νεολαίας μας αδιαφορεί για την πολιτική, όταν μάλιστα συνειδητοποιούμε μέσα από αυτές τις πληροφορίες –εντός ή εκτός εισαγωγικών– ότι η νεολαία μας δεν τρέφει τα καλύτερα αισθήματα για τον πολιτικό κόσμο, αυτό μας πληγάνει και μας προβληματίζει συνχρόνως.

Μας πληγώνει η γενίκευση που δεν αφήνει περιθώρια εξατομίκευσης της ευθύνης, δεν επιτρέπει την ανάδειξη της θετικής προσφοράς ή της αρνητικής στάσης και συμπεριφοράς καθενός. Μας προβληματίζει το γεγονός ότι πολλές φορές η δικαιολογημένη αυτή απογοήτευσή σας για τις δικές μας ατομικές ή και συλλογικές πράξεις και παραλείψεις, σας παρασύρει ίσως, όπως ισχυρίζονται πάλι οι ίδιοι οι «καταμετρητές» της κοινής γνώμης, να καταλογίζετε την ευθύνη, όχι στα πρόσωπα, αλλά στους θεσμούς της Δημοκρατίας.

Προσωπικά το γεγονός αυτό δεν με προβληματίζει απλώς. Πρέπει να πω ότι με φοβίζει. Η ιστορία της Ελλάδας και ιδιαιτέρως η πιο πρόσφατη που εσείς δεν έχετε ζήσει –και ευτυχώς για εσάς– μας εχει δείξει ότι οι δημοκρατικοί θεσμοί, είναι εύκολο να καταλυθούν ή να αχρηστευθούν στην πράξη, να υπάρχει δηλαδή κατ'όνομα μόνο Δημοκρατία, όταν ο λαός έχει χάσει την πίστη του σε αυτούς.

Διαχωρίστε, λοιπόν, τους θεσμούς από τα πρόσωπα, εξατομίκευσατε την ευ-

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Θύνη των προσώπων και τότε να είστε αμείλικτοι και στην κριτική σας και στις αποφάσεις σας.

Είμαι βέβαιος –και νομίζω ότι από αυτή την θέση μπορώ να ομιλώ και στο όνομα των τριακοσίων εκπροσώπων του ελληνικού λαού στη Βουλή των Ελλήνων– ότι στις τέσσερις αυτές ημέρες που θα διαρκέσει η δεύτερη Σύνοδος της Βουλής των Εφήβων, η γνωριμία σας με τους θεσμούς και τους κανόνες της Δημοκρατίας, η αναγνώριση των ορίων που η Δημοκρατία θέτει σε κάθε ατομική και συλλογική επιθυμία, θα σας πείσει ότι οι θεσμοί πάνω στους οποίους το δημοκρατικό μας πολίτευμα στηρίζεται, ή μάλλον οι θεσμοί που το συγχρότουν, όχι μόνο είναι αναγκαίοι και αποδεκτοί, αλλά και ότι αποτελεί υποχρέωση για μας, προπάντων για τη νεολαία μας, να τους στηρίζουμε και με την στήριξή μας αυτή να εξασφαλίζουμε τους όρους της καλύτερης και αποδοτικότερης για όλους μας λειτουργίας τους.

Με αυτά τα λόγια, έφηβοι βουλευτές, σας υποδέχομαι στη Βουλή των Ελλήνων. Η Βουλή των Εφήβων αποτελεί πια δική σας κατάκτηση. Ο προβληματισμός και οι προτάσεις σας θα συγκεντρώσουν και φέτος την προσοχή όλων εκείνων που ενδιαφέρονται πραγματικά να μάθουν για τη σημερινή στάση των νέων μας απέναντι στην αξία συμμετοχής στα κοινά. Να αφουγκρασθούν τους προβληματισμούς σας και να εγκύψουν στα προβλήματα που σας απασχολούν.

Η Βουλή των Ελλήνων, πραγματικό σπίτι του λαού, προβαίνει στη συμβολική και ελάχιστη ίσως αυτή προσφορά προς τη νεολαία του έθνους μας.

Με αυτό το πνεύμα η Βουλή των Ελλήνων προσκάλεσε για να παρακολουθήσουν τις εργασίες της τους μαθητές της φετινής Βουλής των Εφήβων, που συμμετείχαν στη συντακτική επιτροπή μαθητικών εντύπων που βραβεύτηκαν στο χρόνο που πέρασε, καθώς και τους μαθητές που διακρίθηκαν στη Διεθνή Μαθηματική Ολυμπιάδα. Απόφαση μας είναι να βραβεύσουμε και να τιμούμε στο εξής κάθε θετική και δημιουργική πρωτοβουλία της νεολαίας μας σε οποιονδήποτε τομέα, όπως η γνώση, η μάθηση, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, αλλά και το κοινωνικό έργο, σε οποιονδήποτε τομέα που η παρουσία σ' αυτόν δείχνει τη διάθεση του νέου να συμμετέχει ενεργά και δημιουργικά στο κοινωνικό γίγνεσθαι, να αποτελεί ενεργό και δημιουργικό μέλος της ελληνικής κοινωνίας.

Φίλες και φίλοι, όπως είπα, το βήμα του Κοινοβουλίου, θα είναι αυτές τις ημέρες απολύτως δικό σας, για να συμβάλετε ως ενεργοί πολίτες ο καθένας με το λόγο και τις προτάσεις του και μέσα από τον κοινό σας προβληματισμό στη δημιουργική σύνθεση. Έτσι θα δώσετε φωνή στο όνειρό σας, που είναι κοινό μας όνειρο.

Μίλήστε, λοιπόν! Όλοι όσοι βρισκόμαστε εδώ, και όλοι όσοι θα παρακολουθήσουν τη Βουλή των Εφήβων αυτές τις ημέρες από τον τύπο, το οραδιόφωνο, την τηλεόραση, περιμένουμε να ακούσουμε το δικό σας ζωντανό, υπεύθυνο, κριτικό και ελπιδοφόρο λόγο. Σας ευχαριστώ.

(Ζωηρά χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

Όπως γνωρίζετε, την ευθύνη για την παρακολούθηση, την εξέλιξη και την επιτυχία του θεσμού –θεωρούμε ότι και φέτος τουλάχιστον ως αυτή τη στιγμή πάμε πολύ καλά– την έχει επιτροπή από εξέχοντα μέλη της κοινωνίας μας, εξέχοντες πνευματικούς ανθρώπους με Πρόεδρο της το φίλο, φίλο σας, φίλο όλων μας, το συγγραφέα Αντώνη Σαμαράκη.

(Ζωηρά χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

Θα δώσω τώρα το λόγο στον Πρόεδρο της Επιτροπής του Προγράμματος «Βουλή των Εφήβων» τον κ. Αντώνη Σαμαράκη.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ «ΕΦΗΒΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ»

ΑΝΤΩΝΗΣ ΣΑΜΑΡΑΚΗΣ: Απαγορεύεται το «απαγορεύεται».

(Ζωηρά χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

Η κραυγή αυτή για ελεύθερη έκφραση, από το Μάη του '68 στο Παρίσι, ταξίδεψε ως εδώ σήμερα, στη Βουλή των Ελλήνων. Από μια σπίθα ιδέας του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων Απόστολου Κακλαμάνη, στον οποίον οφείλουμε ευγνωμοσύνη και για τούτο το εθνικής σημασίας έργο, η Βουλή των Εφήβων φούντωσε σε μια ισχυρή πραγματικότητα. Γι' αυτό, δούλεψαν με αγάπη και μόχθο όχι μόνο τα μέλη της Επιτροπής της Βουλής των Εφήβων αλλά και πολλοί άλλοι. Τους ευχαριστούμε από τα βάθη της καρδιάς μας.

Κανείς και τίποτα δεν είναι υπεράνω πάσης κριτικής. Εσείς, αγαπημένες μας και αγαπημένοι μας έφηβοι βουλευτές, έρχεστε σήμερα εδώ με την αρετήν και τόλμην που έχουν τα νιάτα σας, την αρετήν και τόλμην που θέλει η ελευθερία της έκφρασης, να ορθοτομήσετε τον λόγον της αληθείας, το δικό σας λόγο. Από του φοβερού αυτού Βήματος θα προχωρήσετε σε αξονική τομογραφία της νεοελληνικής ζωής. Φωτεινοί σηματοδότες για την πορεία του Έθνους είναι οι δικές σας κρίσεις, οι στοχασμοί σας, τα συναισθήματά σας, οι προτάσεις σας, το δικό σας δραμα ζωής για την Ελλάδα και τον κόσμο.

«Με λογισμό και μ' όνειρο», όπως λέει ο εθνικός μας ποιητής, ο Διονύσιος Σολωμός, εκφράζετε τη δική σας συμμετοχή στα κοινά, στην κοινή μοίρα. Ασυμβίβαστοι, αδιάφθοροι, απροσκύνητοι, εσείς, «δίκαιοι κι ίσιοι σ' όλες σας τές πράξεις» και τους στοχασμούς, για να θυμηθώ τον Καβάφη. Σας καμαρώνυμε σήμερα και σας ευχόμαστε να μείνετε πάντα νέοι στο πνεύμα και στην ψυχή.

Με την παρουσία σας, οι τριακόσιοι εσείς, και με την παρουσία των εφήβων βουλευτών από τη μαρτυρική και πάντα αγωνιζόμενη Κύπρο μας που μας δίνει εφέτος ιδιαίτερη συγκίνηση –και το «δεν ξεχνώ» ότι της Κύπρου το χώμα είναι ποτισμένο με αίμα μαρτύρων και ηρώων, ας είναι βαθιά στην ψυχή μας,– και με την παρουσία εφήβων βουλευτών από άλλες εστίες Ελλάδας σε άλλες χώρες, είστε εσείς η ολοζώντανη έκφραση της ενιαίας και αδιαίρετης πραγματικότητας του Ελληνισμού.

Θα σας παρακαλούσα, πριν προχωρήσετε στο λόγο για το σήμερα της Ελλάδας, να στοχαστείτε για ένα λεπτό βαθιά στην ψυχή σας τους άλλους εκείνους τριακόσιους και τις μυριάδες των άλλων οι οποίοι τίμησαν με τους αγώνες τους και τις θυσίες τους το ύψιστο χρέος όλων μας, το φυλάττειν Θεομοπύλας. Σ' αυτούς χρωστάμε τη δική μας ελευθερία και δημοκρατία, μας την παρέδωσαν για να είμαστε θεματοφύλακες και να αγωνιζόμαστε για μια Ελλάδα με περισσότερο φως, με κοινωνική δικαιοσύνη, με στοργή για όλα τα παιδιά της, με ελπίδα, με τρυφερότητα, με χαμόγελο. Χωρίς την εθνική μνήμη δεν μπορούμε να χαράξουμε το μέλλον του έθνους μας. Και χωρίς την ενεργό παρουσία των νέων στην κοινή αγωνία και στον κοινό αγώνα το έθνος δεν ανανεώνεται.

Αγαπημένες μας και αγαπημένοι μας έφηβοι βουλευτές, αγαπημένοι μας νέοι της Ελλάδας, όπου και αν βρίσκεστε, σας προσκαλούμε σε άγρυπνη εγρήγορση για την πατρίδα μας. Και σας εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας τη βαθιά για την ανησυχία και την αγωνία που πυρπολούν την ψυχή σας.

Εσάς, δεν μπορεί κανείς να σας κάνει να συμβιβαστείτε. Εσείς δε συνηθίζετε τη συνήθεια. Εσάς, δεν μπορεί κανείς και τίποτα να σας ξεγελάσει. Εσείς, δεν ξεπουλάτε έναντι πινακίου φακίς τα ιερά και τα όσια της ψυχής σας.

Η Επιτροπή της Βουλής των Εφήβων σας προσκαλείτε να εκφράσετε τον

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

ελεύθερο και αδέσμευτο λόγο σας, που θα είναι και εφέτος δημιουργικά ανατρεπτικός και θα σηματοδοτήσει το ξεκίνημα για μία νέα εθνική αντίσταση.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ευχαριστούμε τον κ. Σαμαράκη και για τα σημερινά του μηνύματα, αλλά και για την όλη προσπάθειά του, όπως και τα άλλα μέλη της Επιτροπής και όλους τους συνεργάτες μας στη Βουλή που εργάζονται γι' αυτήν τη μεγάλη υπόθεση, για το στέριωμα αυτού του θεσμού της Βουλής των Εφήβων.

Αγαπητοί φίλοι, αγαπητές φίλες, γνωρίζετε ήδη ότι έχετε κατανεμηθεί στις έξι Διαιρείς Επιτροπές της Βουλής. Η κατανομή σας σε αυτές τις έξι Διαιρείς Επιτροπές έγινε με βάση τις προτιμήσεις και τη σειρά που είχατε εσείς καθορίσει. Έγινε έτσι ώστε να έχουν οι Επιτροπές αυτές τον ίδιο αριθμό μελών, πενήντα οκτώ. Η πρώτη από αυτές, η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων έχει δύο επιπλέον μέλη, είναι εξήντα.

Σε αυτές τις Επιτροπές θα προεδρεύσουν:

Στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων ο Βουλευτής Ηλείας, κ. Ιωάννης Ζαφειρόπουλος.

Στην Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. Στέλιος Παπαθεμελής.

Στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, ο Βουλευτής Σερρών κ. Αλέξανδρος Δαμιανίδης.

Στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, ο Βουλευτής της Β' περιφέρειας Αθηνών κ. Λάμπρος Κανελλόπουλος.

Στην Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης ο Βουλευτής Αττικής κ. Ηλίας Παπαηλίας.

Και στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου ο Βουλευτής Θεσσαλονίκης κ. Νίκος Ακριτίδης.

Αύριο το πρωΐ θα συνεδριάσουν οι Επιτροπές Οικονομικών Υποθέσεων, Κοινωνικών Υποθέσεων, Παραγωγής και Εμπορίου. Το απόγευμα, οι υπόλοιπες τρεις Επιτροπές, δηλαδή Μορφωτικών Υποθέσεων, Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης.

Όταν δε συνεδριάζουν οι Επιτροπές στις οποίες συμμετέχετε, θα πάρετε μέρος σε ένα ειδικό πρόγραμμα που θα πρέπει να σας έχει ήδη γνωστοποιηθεί.

Η Αίθουσα στην οποία θα συνεδριάσει κάθε Επιτροπή και ο χρόνος έναρξης της συνεδρίασης, καθώς και άλλες χρήσιμες πληροφορίες, αναγράφονται σε ένα σύντομο κείμενο οδηγιών που σας έχει ήδη διανεμηθεί.

Οι Επιτροπές προβλέπεται να συνεδριάσουν τρεις ώρες την Κυριακή και τρεις ώρες τη Δευτέρα. Είναι αυτονόητο ότι, αν μία Επιτροπή ολοκληρώσει τις εργασίες της νωρίτερα, δε θα χρειαστεί να πραγματοποιήσει τη δεύτερη συνεδρίαση ή δεν είναι απαραίτητο να εξαντλήσει ολόκληρο το εξάωρο που έχουμε προβλέψει.

Σας έχει διανεμηθεί ήδη η σύνθεση των κειμένων όλων των μαθητών που πήραν μέρος στο πρόγραμμα. Η σύνθεση αυτή έχει συνταχθεί από την Επιτροπή του προγράμματος και πρέπει να τονίσουμε ότι επειδή συνοψίζει τις απόψεις και τις προτάσεις δεκατριών χιλιάδων δέκα πέντε συμμαθητών σας δεν ήταν δυνατόν να είναι τόσο λεπτομερής, ώστε κάθε μαθητής να βρίσκει σ' αυτήν όλες τις σκέψεις και τις προτάσεις που διατύπωσε, με την ατομική του εργασία.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ «ΕΦΗΒΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ»

Αυτή, λοιπόν, η σύνθεση είναι ένα είδος περιληψης του περιεχομένου των εργασιών όλων των μαθητών. Νομίζω ότι πρέπει να μελετήσετε όλοι τη σύνθεση αυτή, ώστε πέρα από τις δικές σας απόψεις να έχετε υπόψη και τις απόψεις που διατυπώνονται από τους συμμαθητές σας για να μπορέσετε να συζητήσετε σε κάθε Διαρκή Επιτροπή το αντίστοιχο τμήμα της συνθέσεως, να μπορέσετε να ασκήσετε τη δική σας κριτική, αλλά και να αποδεχθείτε και να προσθέσετε ό,τι νομίζετε ό,τι θα προκύψει από το διάλογο που θα κάνετε, ότι έχει ιδιαίτερη σημασία.

Η εργασία στις επιτροπές γίνεται ως εξής: Ένας μαθητής ή μαθήτρια από τους πεντήντα οκτώ, ή εξήντα για την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, ορίζεται ως εισηγητής με βάση τη σειρά αξιολόγησής του, αλλά και την προτίμησή του για την Επιτροπή. Ο εισηγητής πάρονται πρώτος το λόγο και έχει δικαίωμα να μιλήσει επί οκτώ λεπτά. Είναι δύσκολο το έργο του γιατί θα πρέπει να παρουσιάσει σε γενικές γραμμές το κείμενο της σύνθεσης που αφορά την Επιτροπή του και συγχρόνως να υποστηρίξει τις δικές του απόψεις και να αντικρούσει κάποιες απόψεις τις οποίες θεωρεί σκόπιμο να μη γίνουν αποδεκτές.

Οι ομιλητές έχουν δικαίωμα να μιλήσουν τέσσερα λεπτά της ώρας σε κάθε Επιτροπή. Καθ' όν χρόνον θα ομιλεί ο εισηγητής, όσοι θα θέλετε να μιλήσετε –δεν είναι υποχρεωτικό να μιλήσετε όλοι, γιατί μπορεί κάποιος να καλυφθεί από τους προηγούμενους που θα μιλήσουν– θα ζητάτε να γραφτείτε στον κατάλογο που θα τηρεί ο Γραμματέας της Επιτροπής.

Στο τέλος της συζήτησης σε κάθε Επιτροπή θα τεθούν σε ψηφοφορία προτάσεις σχετικές με το θέμα της Επιτροπής, οι οποίες θα διατυπωθούν γραπτά ή προφορικά. Είναι καλύτερα να προετοιμάσετε γραπτά κάποιες προσθήκες ή αλλαγές που θα θέλετε να κάνετε στο κείμενο γιατί ο προφορικός λόγος συχνά οδηγεί σε σπατάλη χρόνου και όχι σε καλή συνεννόηση.

Σε κάθε Επιτροπή θα γίνουν οι ψηφοφορίες για το σύνολο και τα επί μέρους σημεία, που θα ζητηθούν. Ολόκληρο το κείμενο αυτό της σύνθεσης θα έλθει την προσεχή Τρίτη στις 10.00' το πρωΐ σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα της Ολομέλειας της Βουλής των Ελλήνων, για την περίπτωσή μας της Βουλής των Εφήβων, προκειμένου να συζητήσετε την σύνθεση στο σύνολό της μαζί με τις προτάσεις που θα έχουν προστεθεί και που όσοι δεν θα συμμετέχετε στις άλλες Επιτροπές θα τις πληροφορηθείτε όταν θα πάρετε τα κείμενα των εκθέσεων των επιτροπών.

Εδώ στην Ολομέλεια θα μιλήσουν πρώτα οι εισηγητές με τη σειρά των έξι επιτροπών και μετά τους έξι αυτούς εισηγητές, θα παίρνουν το λόγο μέχρι επτά τον αριθμό, βουλευτές από κάθε επιτροπή. Και εδώ ο εισηγητής θα έχει οκτώ λεπτά χρόνο και ο κάθε άλλος ομιλητής τέσσερα λεπτά.

Προβλέπουμε φέτος να κάνουμε και ένα διάλειμμα διότι, ενώ εμείς οι βουλευτές, όπως διαπιστώνει άλλωστε και ο ελληνικός λαός από την τηλεόραση, συχνά βγαίνουμε από την Αίθουσα, γιατί είναι πολύ κουραστικό να παρακολουθείς επί ώρες μια συζήτηση, στην οποία πολλές φορές ακούς τα ίδια πραγματα και πολλές φορές καθόλου σημαντικά για σένα, δεν είχαμε προβλέψει ότι και σείς θα πρέπει να έχετε κάποια δυνατότητα αναψυχής. Βέβαια δεν θα πρέπει να ακολουθήσετε αυτήν τη μάλλον κακή συνήθεια, τη δική μας, να βγαίνουμε πολύ συχνά από την Αίθουσα. Θα κάνουμε λοιπόν ένα διάλειμμα μισής ώρας, ώστε στις 12.00' με 12.30' να κόψουμε στα δύο τη συνεδρίαση, να ξεκουραστείτε, να πάρετε ένα αναψυκτικό και να επανέλθετε για να ολοκληρώσετε τη συνεδρίασή σας.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα τιμήσει με την παρουσία του την έναρξη της

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Ολομέλειας της Βουλής των Εφήβων. Ο Πρωθυπουργός και η Κυβέρνηση θα παρακολουθήσουν επίσης τις εργασίες της Βουλής των Εφήβων από τα κυβερνητικά έδρανα, αυτά που βρίσκονται δεξιά μου. Οι Αρχηγοί των Κομμάτων και άλλοι επίσημοι, όπως λέμε, θα παρακολουθήσουν από τα έδρανα που βρίσκονται αριστερά μου, που κάθεται τώρα η Επιτροπή, και οι Βουλευτές θα παρακολουθήσουν τη συνεδρίαση από τα θεωρεία. Εκεί θα είναι επίσης και οι γονείς σας ή αυτοί που σας συνοδεύουν.

Τα Πρακτικά όλων αυτών των συζητήσεων και της Ολομέλειας αλλά και των Διαρκών Επιτροπών θα εκδοθούν σ' ένα ενιαίο τόμο –όπως είναι αυτός που σας δείχνω, που περιέχει τα πρακτικά και της Ολομέλειας και των Επιτροπών καθώς και όλα τα άλλα στοιχεία καθώς και τα ονόματα των μελών της Βουλής των Εφήβων για την περσινή Σύνοδο– που θα σταλεί παντού: Στα Υπουργεία, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τους κοινωνικούς φορείς και φυσικά θα είναι στη διάθεση καθενός που θα ενδιαφέρεται για το περιεχόμενο των προτάσεων των συζητήσεών σας.

Βεβαίως, πρώτα απ' όλους θα τα έχει στη διάθεσή του ο Τύπος, και τα άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης για να κάνουν την καλύτερη, κατά την ελπίδα μας –αλλά εξαρτάται από εκείνους– χρήση των απόψεων που θα διατυπώσετε εδώ. Όταν λέγω «την καλύτερη», εννοώ ότι θα εμφανίσουν απόψεις σας και όχι ότι θεωρούν συνήθως, ότι εντυπωσιάζει, ότι διαβάζεται, ή ότι βλέπεται καλύτερα...

Θα δοθούν φυσικά και σε σας τα Πρακτικά της συζητήσεως αυτής, όπως και τα περσινά Πρακτικά. Διότι τα Πρακτικά της Βουλής των Εφήβων, όπως συμβαίνει και με τα Πρακτικά της Βουλής των Ελληνων όλων των Συνόδων θα τα έχουν όλοι όσοι θα έχουν γίνει μέλη της, όλοι όσοι θα τιμήσουν αυτό το θεσμό και θα τιμηθούν με τη συμμετοχή τους σ' αυτόν.

Πρέπει επίσης να πω ότι τη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής των Εφήβων, αλλά αν το επιθυμούν και των Διαρκών Επιτροπών, θα παρουσιάσουν διάφορα τηλεοπτικά κανάλια και οπωδήποτε η Ελληνική Τηλεόραση με άμεση μετάδοση απ' αρχής μέχρι τέλους της συζητήσεως.

Φίλες και φίλοι, πιστεύω ότι η παρουσία σας εδώ, η δουλειά σας, η εν γένει εικόνα σας θα προσφέρει πολλά και σ' εμάς και στον ελληνικό λαό και στον απανταχού ελληνισμό και ας ελπίσουμε στον κόσμο, διότι οι νέες ιδέες ξεκινούν από την πιο απίθανη γωνιά της γης, ιδέες που κατακτούν πολλές φορές όλο τον κόσμο, ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Προσωπικά και εκ μέρους της Επιτροπής, σας ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας.

Στην αρχική μου ομιλία αναφέρθηκα στους συμμαθητές σας, συνομιλίκους σας που φιλοξενεί αυτές τις ημέρες μαζί μ' εσάς, η Βουλή.

Είναι δώδεκα μαθητές, που κρίνω χρήσιμο να τους αναφέρω.

Τρείς απ' αυτούς συμμετείχαν στη συντακτική επιτροπή εντύπων που εκδίδουν τα σχολεία τους και βραβεύθηκαν από το Ίδρυμα Αθανασίου Μπότση. Λέγονται: Δημήτριος Ρακιντζής, Βρέττος Βρεττός και Βασιλική Μπεντεβή.

Τρείς είναι μέλη της συντακτικής επιτροπής τριών εντύπων, πρόσκειται για μαθητικά έντυπα, εφημερίδες, περιοδικά που βραβεύθηκαν σε σχετικό ετήσιο διαγωνισμό της εφημερίδας τα «ΤΑ ΝΕΑ». Λέγονται: Σοφία Χατζή, Αθανασία Πετιμένου, Ιωάννης Σιόβας.

Αυτοί οι έξι νέοι δημοσιογράφοι μαζί με τους συναδέλφους τους του κοινοβουλευτικού ρεπορτάζ, δημοσιογράφους που αποτελούν πολύτιμους συμπαρα-

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ «ΕΦΗΒΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ»

στάτες στην καταγραφή των ερωτήσεών μας και στην ενημέρωση του λαού για το έργο της Βουλής, θα παρακολουθήσουν τις εργασίες και είμαι βέβαιος ότι θα κάνουν πολύ καλό ρεπορτάξ για τα μαθητικά έντυπα.

Οι άλλοι έξι μαθητές, που έχουν προσκληθεί και πρέπει τιμητικά να αναφερθούν, είναι αυτοί που διακρίθηκαν στη Διεθνή Μαθηματική Ολυμπιάδα που έγινε πέρσι στη Βομβάη. Πρέπει να πω ότι η επίδοσή τους, πέρασε σχεδόν απαρατήρητη. Διέπρεψαν και έπρεπε να παραμείνουν στην αφάνεια!.. Αν ως νέοι διέπρατταν κάποιο λάθος, δεν ξέρω πόσοι και πώς θα είχαν φροντίσει να το διαλαλήσουν απ' άκρου εις άκρον της Ελλάδος.

Αυτοί λοιπόν οι άξιοι νέοι, που διέπρεψαν στη Διεθνή Μαθηματική Ολυμπιάδα λέγονται: Σπύρος Αλεξάκης, Ρωμανός – Διογένης Μαλικιώσης, Σταύρος Ρουτζούνης, Πέτρος Μπρέγιαννης, Νικόλαος Μιχαλάκης και Γεώργιος Τάκος.

Αξίζει να τους χειροκροτήσουμε.

(Ζωηρά Χειροκροτήματα)

Θα παρακαλέσω τώρα το Γενικό Γραμματέα της Βουλής, τον καθηγητή κ. Παναγιώτη Τζωρτζόπουλο, τον πιό αθόρυβο, αλλά και πιό πολύτιμο συνεργάτη μας στη Βουλή, να κάνει μία ανακοίνωση και να λύσουμε τη συνεδρίαση.

Ωρα 19.10' λύεται η συνεδρίαση.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ